

W. BIEGAŃSKIĘ · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

PRENUMERATA WYNOŚI: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnictwem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 8—10 wiecz. Rękopisów nadesł. redakcja nie zwraca.

GENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz petytowy jednoszpaltowy lub jego miejsce: Nadesłane k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem: 3 kol. i nekrologi po kop. 25, na 4 kol. po kop. 20. Drobne ogłoszenia po kop. 3 za wiersz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matry omialnie o 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń: w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Adres REDAKCJI I ADMINISTRACJI CZĘSTOCHOWA, II-ga ALEJA Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

Położenie wojenne.

Komunikaty austriackie donoszą, że Austriacy rozpoczęli już bezpośrednio akcję przeciwko fortyfikacjom pod Arsiero i zdobyli fort Casa Ratti oraz redutę Cornolo. W odcinku utwierdzonym Asiago opanowały wojska austriackie stałą zapórę w dolinie d'Assa. Dolinę tę tworzy rzeczka Assa, która przepływa niedaleko Asiago i wpada od północy do wymieniającej już rzeki Astico.

Poza wypadkami na froncie włoskim najbardziej ożywioną była znowu w ostatnim czasie akcja pod Verdun. Toczyły się tam najprzód na zachodnim (lewym), potem i na wschodnim (prawym) brzegu Mozy zacięte walki, które w zeszłym tygodniu przybrały bardzo gwałtowny charakter.

Na zachodnim brzegu walczono głównie między wzgórzem 304 a pagórkami Martwego Człowieka, gdzie Francuzi w całym szeregu ataków usiłowali wyrzucić Niemców ze zajętych poprzednio pozycji. Ataki te nie odniosły zamierzonego skutku. W d. 23 maja zajęły oddziały turyngskie wies Cumieres, położoną między wzgórzem Martwego Człowieka a Mozą, która tam tworzy wielkie kolano, wygięte na zachód.

Na drugim brzegu Mozy przeprowadzili Francuzi szereg ataków w odcinku Thiaumont-Douaumont-Vaux, przyczem szczególnie zacięte walczono w lasku La Caillette, na południe od Douaumont. Francuzi odnieśli tu sukcesy i donosili nawet, że wtargnęli w część fortu Douaumont, czemu wszakże komunikat niemiecki zaprzeczył. W tej samej okolicy zdobyli Francuzi kamieniołomy pod Haudremont, ale po kontrataku niemieckim musieli się stamtąd wycofać.

Jak ostatnie komunikaty wskazują, trwają walki na lewym brzegu Mozy w dalszym ciągu, na prawym zaś działa artylerja, co także jest objawem, zapowiadającym dalsze krwawe zapasy.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (W. B. T.) Urzędowo donoszą 1 czerwca:

Wschodni plac boju.

Sytuacja nie uległa zmianie.

Zachodni plac boju.

Na północny-wschód i na południe od Lens wczoraj również odbywała się ożywiona walka artyleryjska.

Na lewym brzegu Mozy Francuzi natarli dużymi siłami na Homme Mort i węższą Caurette. U południowego podnóża Homme Mort udało się Francuzom wkroczyć do naszych wysuniętych okopów na przestrzeni 400 metrów. Poza tem odparliśmy

wszystkie ataki nieprzyjaciela, zadając mu ciężkie straty.

Na prawym brzegu Mozy trwały walki artyleryjskie. Na wschód od Ober Sept niemiecki oddział wywiadowczy wkroczył do stanowisk francuskich na długości 350 metrów i szerokości 300 metrów, poczem powrócił z jeńcami i zdobyczą.

W popołudniowym komunikacie francuskim z 29 ub. m. powiedziano 28 maja francuzi lotnicy oraz działa zniszczyli 5 niemieckich statków powietrznych. Nie zajmowaliśmy się już dawno oglaszaniem sprostowań komunikatów nieprzyjacielskich, teraz jednak, gdy zakwestjonowano zdolność naszej młodej floty powietrznej, musimy zauważyć, że ani wspomnianego dnia, ani kiedykolwiek w tygodniu ub. zaden z niemieckich statków powietrznych nie zginął wskutek działalności nieprzyjaciela.

Bałkański teren walk.

Staby atak nieprzyjacielski u południowego brzegu jez. Dorjan został odparty. Pod Brestem, na południowy-wschód od jeziora wzięliśmy do niewoli Serbów ubraonych w mundury angielskie.

Naszelne dowództwo armji.

Komunikat austriacki.

WIBDEN. (W. B. T.) Urzędowo donoszą 31 maja:

Rosyjski plac boju.

Na froncie besarabskim i na Wołyniu, trwa wzmożona działalność bojowa.

Włoski plac boju.

Siły zbrojne, operujące w kierunku Tyrolu pod dowództwem Jego C. i K. Wysokości generał-pułkownika, Arcyksięcia Eugenjusza, zdobyły Asiago i Arsiero.

Na północnym-wschodzie od Asiago, wojska nasze wparły nieprzyjaciela z Gallio i zdobyły szturmem stanowiska na wzgórzach, położone na zachód od tej miejscowości.

Posiadamy Monte Baldo i Monte Fiarra.

Na zachodzie od Asiago, przebiega nasz front na południu od wąwozu Assa, kończąc zdobytym fortem Punta Corbin.

Siły, które przeprowiły się przez strumień Posina, zdobyły Monte Priafora.

Ponowne rozpaczliwe wysiłki Włochów, w celu wydarcia nam stanowisk na południu od Bettalu okazały się daremnymi.

Od początku ofensywy, w ciągu połowy miesiąca, wzięto do niewoli 3088 Włochów, wśród nich 694 oficerów i zdobyto 299 dział.

Kilka naszych latawców morskich obrzuciło dziś rano licznymi bombami dworzec kolejowy i urządzenia wojskowe pod Giorgio di Nagara. Zauważono, że w dworzec trafiły cztery pociski.

Bałkański plac boju.

Na północy od doliny Vojusy, wojska nasze przepędziły patrole wioskowe.

Zastępca szefa sztabu generalnego Hofer.

Feldmarszałek porucznik.

Sytuacja pod Verdun.

Pisma paryskie przy omawianiu bitwy pod Verdun ostatnie sukcesy niemieckie tłumaczą tem, że Niemcy otrzymali posiłki. Pisma przyznają obecnie, że koniec bitwy pod Verdun jest jeszcze daleki. Zadanie Francuzów jest ciężkie, lecz oni wytrwają.

O obrazie majestatu.

„Riecz” dowiaduje się z miarodajnego rzekomo źródła, że cesarz rosyjski zarządził umorzenie prawie wszystkich procesów o obrazę majestatu.

Dążenia Rosji.

Z Rotterdamu donoszą do „Berl. Tagbl.”, że Milukow, podczas pobytu wycieczki parlamentarjuszy rosyjskich w Anglii, powiedział przedstawicielowi „Manchester Guardian”, co następuje:

„Naszym celem wojennym jest posiadanie Konstantynopola. Rosja żąda również dla siebie Bosforu i Dardaneli z prawem wybudowania tam fortyfikacji i zamknięcia obu cieśnin dla przejazdu okrętów wojennych innych. Z okazji tej „Labour Leader” pisze, że Anglia nie ma zamiaru prowadzić bez końca wojny dla Rosji.

Rosjanie w Persji.

Agencja Milli donosi: Działalność Rosjan w Persji, polegająca na staraniach przebycia tureckiego terytorjum nie posiada znaczenia militarnego.

Obsadzenie Kasr-i-Szirin i Revandur stanowią też część tego bezcelowego przedsięwzięcia. Rosjanie starają się zamknąć Persję i w ten sposób zrewanżować się za nasz silny opór na Kaukazie.

Propaganda patriotyczna.

Paryska Izba Handlowa postanowiła utworzyć wydział centralny, który obejmie całą Francję siecią propagandy i utworzy miejscowe wydziały w celu namówienia publiczności do wpłacania pieniędzy do Banque de France oraz podpisywania pożyczek wojennych.

We Włoszech.

Z rozporządzenia rady ministrów otrzymał dymisję długoletni adjutant króla, generał Brusati, który był przeciwnikiem wojny i zwolennikiem Niemiec.

Stronnicy czwórporozumienia przyjęli z wielkim zadowoleniem wiadomość o jego dymisji.

Czarna armja.

„Lok. Anz.” donosi na podstawie wiadomości „Nieuwe Rotterdam Courant”, że lord Churchill wygłosił po przemówieniu Asquitha mowę, w której, wyraziwszy zapatrywanie, że woj-

na trwać będzie jeszcze długo i że w 1917 r. nastąpi wielka kampanja—wezwał rząd, aby przedsięwzięć odpowiednie przygotowania. Anglja nie ma odpowiedniej liczby żołnierzy na linii bojowej—wywodził.—Rząd może rekrutować jeszcze żołnierzy z pośród zdalnych do służby ludzi na tyłach frontu, z wielkiej armii w Anglii, która może być znacznie zmniejszona, gdyż wtargnięcie sił wrogich do Anglii jest niemożliwe; z armii na wschodzie, gdzie marnuje się 500 tysięcy ludzi; z Afryki i Indji brytańskich, skąd można wziąć 200,000 ludzi, conajmniej.

Franuzi a pożyczki węgierskie.

„Pesti Hirlap“ podaje sensacyjną wiadomość, że w sprawie czwartej węgierskiej pożyczki wojennej wyszła na jaw interesująca tajemnica. Okazało się, że chcąc uzyskać kapitał, zagranicą wszelkimi sposobami usiłują nabywać nasze pożyczki. Walory austriacko węgierskie są pożądane do tego stopnia, że dzienniki paryskie żądały wystąpienia władz przeciwko tym czynom niepatriotycznym i niemoralnym. Z punktu widzenia francuzów jest istotnie zdradą ojczyzny nabywać austriackie i węgierskie pożyczki wojenne, aczkolwiek Francuzi są znechęceni przez pewność umieszczenia pieniędzy i wysokie oprocentowanie.

Dwie mapy.

„Westminster Gazette“ w polemice, prowadzonej przeciwko prasie niemieckiej, wygłasza następujące zdanie:

Absurdem jest twierdzenie Niemców, że obecny stan militarny jest dla nich korzystny. Jeśli Niemcy przy pomocy swej armii zdołają zmienić kartę Europy, to w takim razie koalicja przy pomocy swych flot i wojsk zmienia kartę świata. Jesteśmy w stanie utrzymać blokadę i zniżyć handel zamorski Niemiec, oraz zatrzymać niemieckie kolonie, wszystko to nakładem mniejszych strat i kosztów, niż Niemcy, które posiadają obecnie terytoria francuskie i belgijskie.

„Pro Causa Judaica“.

Jak donosi „Frankf. Zeit.“ zawiązał się w Szwajcarii pod nazwą „Pro Causa Judaica“ komitet, który postawił sobie za zadanie dążenie do zdobycia równouprawnienia dla żydów w Rosji, Polsce i Rumunii. Komitet ten ma działać w ścisłym porozumieniu ze wszystkimi większymi organizacjami żydowskimi, zarówno w państwach wojujących, jak i neutralnych, i chce by kwestja praw dla żydów stanowiła temat dyskusyjny podczas przyszłych rokowań pokojowych.

Cesarz Mikołaj w Odesie.

Cesarz rosyjski przybył do Odesy.—Został przyjęty przez przedstawicieli władz oraz przez Pasicza, z którym długo konferował. Cesarz uczestniczył w przeglądzie wojsk, między którymi znajdowali się również i Serbowie.

Prawdopodobnie uda się cesarz do Kiszyniowa.

Oddział polski w Stokholmie.

WAT donosi: W dzienniku „Riecz“ zamieszczono list wiceprzewodniczący Komitetu rosyjskiego w Stokholmie, p. Niekludowej, która donosi, że istniejący przy Komitecie oddział polski pod kierunkiem ks. Markowskiego udziela informacji o osobach pozostałych w ziemiach okupowanych za pośrednictwem ambasady hiszpańskiej (wyłącznie po niemiecku), do austriackiej zaś po polsku i po niemiecku,

przesyła do wszystkich miejscowości okupowanych pieniądze na wszelką sumę i we wszelkiej walucie, dopomaga niezamożnym przyjezdnym Polakom, słowem zajmuje się niesieniem wszelkiej możliwej pomocy.

Adres: Stokholm, Hotel Continental.

Milukow w Belgii.

Delegacja postów rosyjskich przybyła wprost z frontu francuskiego na front belgijski i była podejmowana przez króla Alberta. Na czesę postów rosyjskich wydano w Le Havre uroczyste śniadanie, podczas którego wygłosił Milukow długą mowę, w której zaznaczył, że Rosja nie spocznie, dopóki Belgja nie otrzyma swej niepodległości.

Odezwa króla angielskiego.

Król Jerzy V wydał odezwę do ludu angielskiego, powołując pod sztandar wszystkich ludzi, zdalnych do noszenia broni, w wieku od lat 18 do 45. W odezwie swej król dziękuje narodowi za okazanie swego patriotyzmu, umożliwiające wystawienie 5,041,000 armji. Cyfra ta przewyższa ilość wystawionego wojska w innych krajach i będzie źródłem dumy dla potomków naszych. Ufam, iż obecny stan ducha panować będzie do końca wojny i da nam możność zawarcia pokoju, który przyniesie nam, oraz sprzymierzeńcom trwałą zgodę. Europe zaś uwolni z pęt niewoli.

Podwodna komunikacja.

„Frankf. Zeit.“ donosi, że Agencja Havasa rozpowszechnia wiadomość, jakoby Hamburg-Amerika Linie miała urządzić stałą komunikację pasażerską podwodną pomiędzy Hamburgiem i New-Yorkiem. Pierwszy statek podwodny ma się pućić w drogę 4 lipca. Zbudowane do tego celu nurkowe mają posiadać 450 stóp długości, 45—szerokości, załoga zaś wynosić będzie 60 osób. Oprócz tego będzie on posiadał jeszcze 25 torped. Pozostała przestrzeń statku podwodnego będzie przeznaczona dla pasażerów, ładunków i poczty.

Uznanie cesarza Franciszka Józefa dla legionów.

Z Wiednia donoszą, że Cesarz Franciszek Józef kazał telegraficznie powiadomić dowódcę legionu polskiego, generał-majora Puchalskiego, że przyjmie medal, ufundowany przez oficerów legionu, z podobizną arcyksiężniczki Izabelli i że wyraża im gorące podziękowanie.

Cesarz chętnie korzysta z tej sposobności, by walecznym i pełnym zapuła legionom polskim wyrazić szczerze uznanie za ofiary już dotychczas w plony udział ich w wojnie i przesać całej drużynie legionów pozdrowienie wraz z najserdeczniejszymi życzeniami dalszego powodzenia dla ich oręża.

„Polski legionista“.

Pod tym tytułem rozesała biuro prasowe c. i k. ministerstwa wojny do pism artykuł o następującym brzmieniu. Lekarz Polak, doktor Marjan Wokonowicz, dobrowolnie zgłosił się do wojska i pracował przy II brygadzie polskich legionów w sposób ofiarny i wydatny. Żądza czynu poprowadziła go jednak dalej i działał później już tylko wśród walczących na zroszonych krwią polach z podziwu godną odwagą wyrwał śmierci jedną ofiarę po drugiej.

Podczas walk pod Raranczą 17-go czerwieca 1915 r., zaraz po ataku ruszył na pozycję. Przebywał pod ogniem tak samo, jak każdy inny żołnierz i uratował przy tej sposobności życie około 20 rannym. Ze jego humanitarności nie czyniła przytem różnicy pomiędzy swoimi a wrogami, o

tem wspomniemy tylko w paru słowach: w najbardziej wysuniętych okopach strzeleckich, które właśnie zostały odebrane wrogowi, leżeli oczywiście także ranni Rosjanie i tych opatrywał z taką samą troskliwością, jak swoich.

Według uznania przełożonych został nagrodzony honorową oznaką II ej klasy.

Nowe marki francuskie.

Rząd francuski zapowiada wydanie marek pocztowych, dochód z których będzie użyty na zapomogi dla urzędów po poległych w obecnej wojnie urzędników poczty, telegrafu i telefonów. Nowe wydanie objmie prawie wszystkie dotychczasowe marki, a więc 2, 3, 5, 10, 15, 25, 35 centymetrowe oraz 1 i 5 frankowe znaczki pocztowe. Cena sprzedaży będzie podniesiona o 30—100 proc. i ten to nadatek będzie użyty jako zapomoga. Fabryki państwowe zajęte są przygotowaniem marek nowego typu. Aby jednak nie czekać na wykonanie nowych marek, rząd francuski odstemplował zapasy marek starego typu napisem: „Guerre 1914 -16“ które są już sprzedawane z nadwyżką.

Z Łodzi.

Koło pomocy dla rodzin legionistów polskich w Łodzi otrzymało od władz pozwolenie na urządzenie d. 29 maja wieczoru w sali Koncertowej przy ul. Dzielnej.

Z Piotrkowa.

Żmija w kuchni wojskowej.

W tych dniach zdarzył się w Kamińsku tragiczny wypadek.

W domu rekonwalescentów, w lokalu kuchennym pojawił się wąż, którego cały personel wziął za zwykłego zaskronca. Chcąc mu się bliżej przypatrzeć, ujął go w ręce komendant kuchni Aleksander Rutecki i przybliżył do twarzy. Spostrzegł natychmiast złowrogi zygzak, ale już było zapóźno, gdyż w tej samej chwili wysunęła się z pośród zwójów głowa żmii i utopiła swe zęby w nosie niefortunnego badacza. Po zastosowaniu tymczasowych środków odwieziono go z nabrzmiałą szyją i opuchniętymi straszliwie pierściami do Warszawy w stanie beznadziejnym.

Wypadek ten wywełał panikę, tem łatwiej zrozumiałą, iż komendant kuchni Rutecki cieszył się ogólną sympatją.

Z Warszawy.

Dom w prezencie.

Jeden z właścicieli domu przy ul. Niskiej zgłosił się do Zarządu Miasta z propozycją przyjęcia przez Zarząd jego nieruchomości bezpłatnie na własność. Ofiarodawca usprawiedliwia swoje postępowanie niemożnością podolańcia ciężarom, wplywającym z posiadania domu w tej dzielnicy. Zarząd miejski propozycji tej nie przyjął, jako również zbyt uciążliwej.

Z zadań polskiego krajoznawstwa.

Jan Prüffer.

(Dalszy ciąg).

Kraków i Lwów, dwa promiennotwórcze ośrodki badań fizjograficznych działały B. wiele.

Królestwo Polskie w jakże opłakanych znajduje się warunkach, i tu obcy sięgają po nasze bogactwa. Jedyna poważniejsza monografia

motyli, w tym wypadku okolic Warszawy, została opracowana przez Stawaczewskiego, rosjanina, a badania paleontologiczne i antropologiczne również przez Rosjan w dużym stopniu były prowadzone.

Najwięcej zawsze interesujemy się miejscowościami najbliższymi. — Zapytajmy co zrobiono pod Częstochową.

Floreę Częstochowy opracował aptekarz, Karo, w pięknej monografii wydanej w I tomie Pamiętnika Fizjograficznego miłośnika juralskie z naszych okolic podał Wiśniewski w pracach Akademii Umiejętności Wiedeńskiej; Lgocki — przed kilkunastu laty opracował chrząszcze, wreszcie kilka przyczynków o motylach, drukowanych w Pamiętniku Fizjograficznym i Entomologu Polskim dopełniają reszty *).

Wspomniałem tylko o dorobku jednej części badań krajoznawczych, — to znaczy o podaniach przyrody kraju, a czy nie ohrzymie pola do działania rozwija się przed badaniami z zakresu historii, kultury i sztuk pięknych?

Zanim jednak zastanowimy się do kładając nad tem co zrobić jesteśmy w stanie, czy to dzisiaj w okresie wojny, czy to po jej ukończeniu, narzucić należy ogólny cel i zadania badań krajoznawczych, oraz ich znaczenie naukowe.

Ażby dobrze zdać sobie sprawę z tego czym krajoznawstwo zajmować się winno, należy ustalić samo pojęcie krajoznawstwa.

*) Jan Prüffer—Materiały do fauny łuskoskrzydłych okolic Częstochowy Pam. Fizjogr. T. XXII; Tenże: Przyczynki Ent. Pol. № 2 i 3.

KRONIKA

KALENDARZYK

Dzisiaj 3 w piątek — Kłotydy.

Jutro 4 w niedzielę — Franciszka.

Wiadomości historyczne:

1035 Ryksa Królowa uchodzi z Polski.

1794 Król pruski Fryderyk łączy się z Moskali przeciw Kościuszce.

Z Jasnej Góry.

We czwartek jako w dniu Wniebowstąpienia Pańskiego liczne tłumy wypełniły nawy klasztoru Jasnogórskiego.

Sumę odprawił O. Walery, kazanie zastosoane do uroczystości wypowiedział O. Romuald. Nieszpory odprawił O. Walery.

Nabożeństwa.

W poniedziałek w kaplicy Schroniska dla paralityków pod wezw. św. Antoniego przy ul. Wieluńskiej ks. pref. W. Kneblewski, zarazem dyrektor Kursów Pedagogicznych odprawił nabożeństwo na intencję przystępujących do egzaminów słuchaczy tych Kursów.

Takież nabożeństwo na intencję maturzystek gimnazjum p. W. Chrzanowskiej odprawił we środę rano w kaplicy Matki Boskiej na Jasnej Górze ten sam ksiądz prefekt W. Kneblewski.

Seminarjum żeńskie w Częstochowie.

Z początkiem nadchodzącego roku szkolnego 1961/62 w mieście naszym otwarte zostanie Żeńskie Seminarjum Nauczycielskie pod kierunkiem ks. pref. W. Kneblewskiego.

Zebrań Wielkiej Kwesty Ogólnokrajowej.

Wczoraj w piątek wieczorem o godz. 7 i pół w lokalu Stow. Kupców Polskich, odbyło się odołone z wtorku posiedzenie Komitetu Głównego Miejskiego

Wielkiej Kwesty Ogólnokrajowej, na którym w dalszym ciągu opracowywano szczegóły. Wogóle praca w tym kierunku wrę, sekcje, komisje i podkomisje obradują bez przerwy, posuwając sprawę rażno naprzód tak, że powodzenie tego pierwszego tak powszechnego w całym kraju i tak doniosłego przedsięwzięcia pod hasłem „Ratujcie dzieci“ jest pewne.

We środę oraz wczoraj w piątek o godz. 7 wiecz. odbyły się też dwa nadzwyczajne pracowite posiedzenia Komisji redakcyjnej, która z liczby około 40 tu nadesłanych utworów wierszem i prozą zakwalifikowała już do druku bezwzględnie 6 utworów, warunkowo 2. Dwadzieścia cztery zostały dla różnych względów, nieraz nawet mimo cennej treści, lub formy bez zarzutu odrzucone. Pozostałe są w czytaniu.

Z zebrania Wielkiej Kwesty na Wyczerpach.

We czwartek na Wyczerpach odbyło się zorganizowane przez pp. Cygańskich z Kamienia zebranie Wielkiej Kwesty na Wyczerpach, na którym przedewszystkiem ks. kan. M. Fulman pięknym przemówieniem wyjaśnił doniosłe znaczenie Kwesty i oświaty, w której to sprawie przemawiał też red J. Sיעiński.

Kwestę uradzono rozpocząć na Wyczerpach Dolnych i Górnych w niedzielę 11 czerwca o godz. 2 po poł.

Wreszcie odbyły się wybory, na których do Komitetu powołani zostali nauczyciel p. Stepien—przewodniczący, ochroniarka p. Janina Matuszewska oraz gospodarze pp. Jan Długosz, Tomasz Stryczak, Antoni Ujma, Wład. Kwapisz, Jan Chadyński, oraz hutnik p. Jan Sznajder, tudzież gospodynie pp. Teodora Filinger, Marta Flaszka, Józefa Krzaczkowa i Marianna Spałek.

Posiedzenie R. O. na powiat częstochowski.

We wtorek 6 b. m. o godz. 4 po poł. w lokalu Miejskiej Deputacji Żywnościowej odbędzie się posiedzenie Rady Opiekuńczej na powiat częstochowski.

Nowa szkoła.

Z zadowoleniem dowiadujemy się, że od nowego roku szkolnego powstanie w Częstochowie szkoła średnia która będzie miała na celu wypełnienie luki w wychowaniu naszej młodzieży, nie mogącej się kształcić w kierunku realnym, gdyż dotychczasowe szkoły naogół były filologiczne. Na czele nowego Zakładu naukowego staje znany w Częstochowie prefekt ks. dr. Stanisław Kronenberg, który studjami matematycznymi na Uniwersytecie w Warszawie i filozoficznymi w Rzymie, jakoteż swoją pracą pedagogiczną w miejscowych zakładach naukowych, a również i energią daje zupełną gwarancję, że otwierana przezeń szkoła, tak programem, jak i doborowym personelem nauczycielskim stanie na wysokim poziomie naukowym i zaspokoi potrzeby mieszkańców naszego miasta.

Gimnazjum Realne 8 mio klasowe Męskie mieścić się będzie w domu p. Bogusławskiego przy ul. Szkolnej nr 10. Nowej placówce szkolnej „Szcześć Boże“, tembardziej, że wzięła sobie za zadanie wychowywać młodzież w duchu polskim i katolickim.

Z wieczornicy uczniowskiej.

Rojno i gwarno było w niedzielę w domu przy ul. Staszica nr. 3, zdawało się że wzięto sali rozstąpiła się pod naciskiem młodzieży, a że wieczorki urządzone na korzyść uczenia gimnazjum p. W. Chrzanowskiej mają już swą ustaloną reputację, więc bawiono się doskonale.

Na niewielkiej ładnie kwieciami przystrojonej scenie rozpoczął program wieczoru chór mieszany młodzieży pod batutą p. E. Mąkoszy i śpiewał „Grzmia pod Stoezkiem armaty“ itd. z taką werwą i zapałem, niemal z animuszem żołnierza polskiego, tak że zdawało się iż słychać było tętent koni i łopotanie chorągiewek ułańskich.

Panna Z. Głazkówna wypowiedziała z dużą dozą uczucia trudny, wymagający wielkiego zrozumienia „Psalm dobrej woli“, nadto „Ostatnią szarżę“ Bia, która dla swych krótkich urywanych słów komendy wymagała silniejszego męskiego głosu.

Dawno niesłyszany na estradzie p. Skrzynecki wykonał solo na skrzypcach „Nocturn“ Chopina i „Marsz weselny“ Mendelsohna, a rokujący dużą przyszłość pianista wychowaniec Szkoły Muzycznej dyr. L. Wawrzynowicza p. Rybacki czarował słuchaczy wytwornymi dźwiękami „Ballady“ Chopina i „Rondo Capriccioso“ Mendelsohna.

Z dużą treścią, choć dźwięcznym głosem, odśpiewał „Barkarolę“ Galla i „Różę“ Błohna p. F. Buchalski. Prawdziwą atrakcją dla młodych widzów była najwięcej rozumiała, bo dźwięczna i melodyjna gra zespołu mandolinistów, którzy po wykonaniu szeregu innych utworów zagrali marsz „Skauci“ kompozycję dyrygenta sweego wychowawca gimnazjum W. Szudajki p. St. Zielińskiego, a choć opartą na melodiach słyszanych wyróżnioną grzmiotem oklasków.

Poemat Z. Kleszczyńskiego nagrodzony na konkursie „Tygodnika“ (Książę) o panicy z pod Blachy, co swój sen o polskim zniczu w spuściznie dochował nam i godzinę najwyższej wieków chwały—legendy wypowiedział z dużą siłą i zrozumieniem postaci księcia Józefa p. T. Prüffer.

Zakończyła wieczór jednoaktowa komedia doskonale wybrana dla jej głównej wykonawczyni p. Zochy Głazkówny, która za swój miłutki szczebiot i konieczne w roli tytułowej trzpiotowstwo otrzymała na długo nazwę prawdziwej „Perekki“.

To „Perekki“ tworzyły pp. Malinowska, H. Ebertówna, W. Chmurska, B. Jankowska i pp. Prüffer, J. Ebert i Wrzalik.

Ze wszystkie byli zadowoleni z wdzięczną należy nie tylko wykonawcom, lecz i niezmiernym pp. F. Ebertom za ich troskę przy organizowaniu wieczoru.

Dzisiejszy egzamin.

Dzisiaj w sobotę o godz. 3 po poł. na Kursach Handlowych przy Stowarzyszeniu Pracowników Handl. i Przem. w Częstochowie rozpocznie się egzamin ustny „z towaroznawstwa“.

Zebrań rolnicze.

We wtorek 6 czerwca w sali biblioteki parafialnej przy kościele św. Zygmunta odbędzie się zwykłe miesięczne zebranie rolnicze, na którym pp. inż. Apanowicz i inż. L. Motkowski referować będą sprawę budownictwa ludowego.

Z Rady Opiek. Okręgu Częstochowskiego.

Przy R. O. okręgu częstochowskiego utworzono nową sekcję, mianowicie „Opieki nad działalnością młodzieży“, która rozpocznie ma działalność po załatwieniu się z Wielką Kwestą Ogólnokrajową.

Z ochrony.

Ochrony okręgu częstochowskiego otrzymały od centrali R. G. O. tymczasowo dziesięć kompletów pomocy naukowych wartości ogólnej do rb. 1.000. Na każdy komplet składają się

książki, mapy, tablice graficzne i po
glądowe, modele itp. Wkrótce nade
stąny ma być dalszy transport kom-
pletów dla ochrona pozostałych.

**Wakacyjne Kursy dla ochro-
niarek.**

Wobec wzmagającego się stale ru-
chu w kierunku zakładania nowych
ochron, w łonie R. O. okręgu często-
chowskiego powstał projekt organi-
zowania w czasie wakacji letnich
Kursów przygotowawczych dla ochro-
niarek.

**Tourné Karola Adwentowi-
cza.**

Karol Adwentowicz, jak pisaliśmy
znakomity artysta warszawskich te-
atrów miejskich, którego trzech wy-
stępów zapowiedź budziła żywe zain-
teresowanie, rozpocznie swoją gości-
ną w teatrze Paryskim w nadchodzą-
cy wtorek 6 czerwca popisową rolą
w „Don Juanie”, pięknej a nieznannej
w Częstochowie sztuce Tadeusza Rit-
nera. Wybitny pierwszorzędny ta-
lent artysty, doborowy własny zespół,
wreszcie wybór sztuk, zapewniają
zgóry powodzenie artystycznemu
przedsięwzięciu.

Kradzież.

W niedzielę 28 maja rano do biu-
ra pośrednictwa w pracy ul. Dojazd
nr. 9, zakradł się nieznanny rzeźmie-
szek, który pootwierawszy szafy, z
jednej z nich, zabrał 9 srebrnych ty-
żeczek do herbaty, z drugiej 50 kop
bilonem. Na miejsce przybył komi-
sarz Richter, który wszczął energicz-
ne śledztwo.

Rozstrzelanie.

Na ulicach Częstochowy rozlepio
do następujące ogłoszenie:

Wyrokiem sądu polowego w Wie-
lniu z d. 17 b. m. został skazany
na śmierć bandyta Stefan Drożdż za
bezwprawne posiadanie broni palnej,
użytej podczas napadu rabunkowego
w powiecie wieluńskim.

Wyrok zatwierdzone i przez roz-
strzelanie w powiecie wieluńskim wy-
konano. Gubernator Wojskowy

Wiedeńska Fabryka

Stomkowych Kapeluszy

Strażacka 8 (Mikołajewska).

Zawia'amia niniejszem Sz Kli-
jentelę że od 1 Czerwca r. b.
rozpoczyna sprzedaż detaliczną
po cenach fabrycznych
Na składzie wielki wybór kape-
luszy najnowszych fasonów.

PRACOWNIA

Sukien damskich i dzieciennych

„WIKTORJI”

ul. Panny Marii № 52 m. 5. II p.
przyjmuje do szejcia bieliznę.

LEKARZ - DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie

ul. Panny Marii № 10.

Choroby zębów i jamy ustnej.
przyjmuje codziennie
od 9-1 i od 3-7 wieczorem.

Szanownego pana,

*który zamienił łaskę na Wieczore
Miekiewicza w dniu 30 Maja, uprasza się
o zwroćenie jej do Administracji Gońca.*

Redaktor i wydawca R. D. Wilk szewski

Kierownik Literacki F. J. Galiński.

Odbito we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”.

Teatr „PARYSKI” ul. P. Marii 19.

Program od Czwartku 1-go do Poniedziałku 5-go Czerwca 1916 r. (włącznie)

ZŁOTO i ŁZY

Wspaniały dramat w 5 wielkich częściach z życia-cyrkoców. Obraz ten cieszył
się ogromnem powodzeniem na wszystkich scenach miast stołecznych.

Mrożenie przedmiotów (Obraz naukowy! Zdjęcia z natury)
Wystrzegaj się złodziei!!! (Komedja)

Nowość!!

NA SCENIE!

Nowość!!

Pierwszy raz w Częstochowie!

MEKI TANTALA

Znakomita Parsa w 1 akcie z repertuaru „Krzywe zwierciadło” tom. Danielewskiego.

Teatr „ODEON”

Program od czwartku 1-go do środy 7-go Czerwca 1916 roku.

Dzisiaj ostatnia nowość sensacyjna!

Katastrofa

Wybitny dramat sensacyjny w 3-ch częściach, osnuty na tle strasznej
katastrofy kolejowej w Ameryce.—

Niezwykła Sensacja! **Maks Linder żyje!...** I występuje
w „Odeonie” w swej najnowszej kreacji:

„Przed teściową nie uciekniesz”

Znakomita komedja w 2-ch częściach, w której słynny, nieporównany humorysta
przeszedł samego siebie.

LIZBONA i OPORTO (z natury) | | G R Y (Fantazja)

NOWA SZKOŁA

Za pozwoleniem Władz odnośnych powstaje w Częstochowie
od roku szkolnego

8 kl. Gimnazjum Realne Męskie

(z łacizą) pod kierunkiem ks. dr. Stanisława Kronenberga.

Przy Gimnazjum prowadzony będzie internat, zapewniający pomoc w na-
ukach i troskliwą opiekę.— Narazie otwarte będą klasy: wstępna, I i II, a
wyższe stopniowo corocznie.— Oplata we wst. 60 rs., w I - 70 rs. w II - 80 rs.
Egzaminy wstępne dla uczniów, nie posiadających odpowiednich świadectw
szkolnych,— 20 czerwca b. r.

Kancelarja Gimnazjum dla zapisu uczniów otwarta codziennie przy ulicy
Szkolnej № 10 g. 6-8 po poł. (w dawnym lokalu Lutni).

8-o klasowe Gimnazjum Żeńskie

W. Golczewskiej-Chrzanowskiej

w Częstochowie Teatralna 9.

Egzaminy przedwakacyjne dla nowowstępujących

- d. 5 czerwca o g. 3 1/2 pp. Język Polski
- " 6 " " " " " Matematyka
- " 7 " " " " " historia Polski
- " " " " " " [historja powszechna geografia]
- " 8 " " " " " " Zactus i jez. niem
- " 9 " " " " " " Przyroda (zool.
- " " " " " " [anat. chem. fizyka, kosmografia]
- " 10 " " " " " " Religja i jez. fran

Zapisy przyjmuje kancelarja szko-
ly (ul. Teatralna 9) od 1-2 i od
4-5 po południu do 3-go czerwca
włącznie.

UWAGA! Nowe zgłoszenia w dniu
rozpoczęcia egzaminów uwzględ-
nione nie będą.

**Prenumeraty Pism warszaw-
skich i przańskich z odnosze-
niem do domu przyjmuje w każdym
czasie Kantor Pism ulica Panny
Marii № 24 (róg Teatralnej.) - 077-**

K upię niewielki plać pod zasiew Oferty z
wymienieniem ceny i miejsca plać przy-
jmuje Gońiec dla Ogrodnika. 345-

Piano sprzedam ulica Panny Marii Nr. 40
Wollenberg. 366-

**Poszukuję pokoju umeblowanego z oddziel-
nem wejściem. Oferty składać w Administracji
Gońca. 371-**

**Zgubiono woreczek zielony z pieniędmi.
Zaskawy znalazła za nagrodą złoży w Ad-
ministracji Gońca. 368-**

**400 pudów kapusty kwaszo-
nej do sprzedania ul. Panny
Marii Nr. 23 m. 6. 365-**

**naloziono psozek kluczy na ul. Humbert-
towskiej odebrać można w Administracji
Gońca za zwrotam ogłoszenia.**